

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

توسعه پایدار و ضرورت ها

حمیدرضا طیبی

گردهمایی معاونان پژوهش و فناوری جهاد دانشگاهی
بهمن ماه ۱۳۹۷

توسعه پایدار

تأمین نیازهای نسل امروز، بدون به خطر انداختن نیازهای نسل فردا و رعایت عدالت نسلی در بهره برداری از منابع و امکانات

نیازهای نسل امروز و نسل فردا: زندگی سعادت‌مندان در دنیا و آخرت است. داشتن امنیت در سطح ملی و بین‌المللی، داشتن رفاه همراه با عدالت و اخلاق و آزادی در رعایت کرامت انسانها

- توسعه پایدار زمانی اتفاق می افتد که ما بتوانیم انسان توسعه یافته تربیت کنیم. انسانی متکی بر خرد و دانایی
- انسان توسعه یافته انسانی است که در او توسعه فرهنگی، توسعه علمی و فناورانه، توسعه سیاسی و توسعه اجتماعی به درستی رشد یافته است.

- اگر توانستیم چنین انسانهایی تربیت کنیم، مصالح ملی بر مصالح شخصی و حزبی کوتاه مدت اولویت پیدا کرده و می توانیم روی مصالح ملی کشور در رسیدن به پیشرفت و توسعه پایدار به توافق برسیم.
- در چنین شرایطی امکان برنامه ریزی درازمدت برای تحقق اهداف چشم اندازی و رسیدن به توسعه پایدار فراهم می شود و برنامه ها در گردشهای سیاسی و تغییر مدیران، سلیقه ای تغییر نمی کند.

- تشکیل جهاددانشگاهی در ۱۶ مرداد ۱۳۵۹ و انتخاب سه موضوع توسعه فرهنگی، توسعه علمی و فناورانه و توسعه آموزشهای مهارتی، از نگاه درست جهاد به لزوم تربیت انسان توسعه یافته حکایت می کند.
- روش اجرا هم برنامه ریزی ایجاد الگوهای موفق بویژه در توسعه فرهنگی و توسعه علمی و فناورانه می باشد.

- در حوزه فرهنگی خبرگزاریهای ایسنا و ایکنا و برگزاریهای مسابقات ملی مناظره دانشجویی از جمله الگوسازیهای موفق جهاددانشگاهی در توسعه فرهنگی و ایجاد جریان سالم اطلاع رسانی در جامعه و توسعه اجتماعی و سیاسی دانشجویان می باشند.
- در حوزه های علمی و فناورانه موفق به حرکت در مرز علم و فناوری و تجاری سازی موفق آنها شده و الگوهای متعددی را در حوزه پزشکی، فنی و مهندسی و کشاورزی و علوم انسانی ایجاد نموده ایم.

- با تدوین سند نقش جهاددانشگاهی در افق ۱۴۰۴، تلاش می کنیم جهاددانشگاهی را به نهادی کارآمد و موفق در برنامه پیشرفت کشور در سطح ملی و بین المللی تبدیل نماییم.
- براساس اهداف این سند در چشم انداز ۲۰ ساله: «جهاددانشگاهی نهادی است انقلابی با هویت اسلامی، برخوردار از منابع انسانی متعهد و کارآمد الهام بخش و مؤثر در کشور، پیشگام در توسعه علم و فناوری و فرهنگ با تعامل سازنده در عرصه ملی و بین المللی.»

- با کمی کردن اهداف کیفی سند چشم انداز در افق ۱۴۰۴ و بازه های سه ساله، برنامه های توسعه جهاددانشگاهی جهت رسیدن به اهداف طراحی می شود.
- با همزمانی شروع برنامه ششم توسعه جهاددانشگاهی با برنامه ششم توسعه عمرانی، فرهنگی و اجتماعی کشور، برنامه توسعه جهاددانشگاهی نیز بصورت ۵ ساله طراحی و از سال ۱۳۹۶ مورد اجرا قرار گرفته است.
- هدف از اجرای برنامه ششم توسعه جهاددانشگاهی داشتن فعالیت شاخص توسط اغلب واحدهای جهاددانشگاهی در سراسر کشور براساس نیازهای ملی و مزیت های بومی، توسعه فعالیت واحدهای موفق جهاددانشگاهی در سطح بین المللی و برخورداری همه استانهای کشور از دستاوردهای فناورانه این نهاد بویژه در حوزه پزشکی است.

- تدوین و تصویب سند نقش جهاددانشگاهی در اجرای نقشه جامع علمی کشور، به توصیه رهبر معظم انقلاب اسلامی، در شورای راهبری نقشه جامع علمی
- گنجاندن سه ماده در برنامه ششم توسعه عمرانی، فرهنگی و اجتماعی کشور جهت اجرائی شدن سند و هم چنین مدیریت انتقال فناوری در خریدهای خارجی در دو حوزه ریلی و آب شیرین کنها

- مشکلاتی که با آن مواجه هستیم:

۱- اراده برای پیشرفت در بین سیاسیون در تعیین مصالح ملی پیشرفت دانش بنیان کشور، شکل نگرفته است.

۲- در نتیجه شکل نگرفتن همان اراده، ساختار نظام ملی علم، فناوری و نوآوری ما از کارائی مناسب برخوردار نیست و تقسیم کار درست و روان گردش کار از تولید علم تا تولید ثروت در آن شکل نگرفته است.

۳- در یک نظام شکل نگرفته سرعت کار ما بسیار کند و ۳ تا ۱۱ سال برای اثبات توانمندی در تولید فناوریهای جدید باید وقت صرف کنیم.

مزیت‌های کشور

- نظام آموزش عالی خوب و تربیت نیروی انسانی توانمند، اشکالات در برخی حوزه ها قابل رفع می باشد.
- زیرساخت های مناسب بویژه در زمینه تجهیزات سخت افزاری موردنیاز در توسعه فناوری
- داشتن منابع انرژی و معدنی فراوان
- موقعیت جغرافیایی مناسب

پیشنهادات و راه حل ها

۱- ضرورت شکل گیری وفاق ملی بین سیاسیون چپ و راست بر مصالح ملی پیشرفت دانش بنیان و تبعات سنگین عدم تحقق وفاق ملی برای کشور

* پیشرفت دانش بنیان هم به معنای افزایش آمار شرکت های دانش بنیان نیست بلکه اتکای تولید ملی بر فناوری پیشرفته بومی است، چه تولید کنیم و چه از خارج انتقال و ارتقاء دهیم.

۲- تدوین دو برنامه ۵ ساله دانش بنیان و اصلاح نظام ملی علم، فناوری و نوآوری و تفکیک مسئولیت کلیه اجزاء نظام ملی علم و فناوری برای تحقق اهداف برنامه ها

۳- مأموریت محور شدن پژوهش و توسعه فناوری براساس اولویتهای توسعه کشور

۴- ضرورت رفع تحریمها با هدف آسان شدن دسترسی به مواد اولیه و قطعات، تسهیل ارتباطات بانکی برای برنامه پیشرفت کشور و نه باز شدن بازار کشور برای واردات محصولات آماده و یا خطوط تولید مونتاژی

با تشکر از حوصله شما

والسلام